

POROČILO O FINANČNI STABILNOSTI

oktober 2022

Novinarska konferenca

Finančna stabilnost in makrobonitetna politika

Poročilo o finančni stabilnosti, oktober 2022

	Prikaz tveganj in odpornosti								Tendencia spremembe na lestvici
	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	
Sistemsko tveganje									
Makroekonomsko tveganje	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Obrestno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Tveganje, ki izhaja iz liziških družb	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Odpornost na sistemska tveganja									
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Likvidnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Barvna lestvica:									
Tveganje	<div>nizko</div>	<div>zmerno</div>	<div>povečano</div>	<div>visoko</div>					
Odpornost	<div>visoka</div>	<div>srednja</div>	<div>nizka</div>	<div>zelo nizka</div>					

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtertja vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem in je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti.

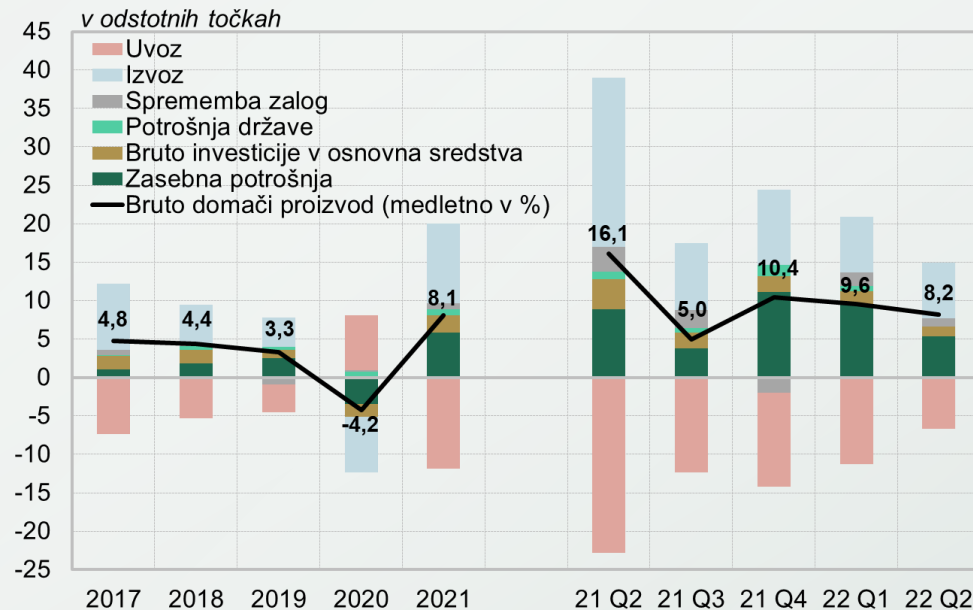
Makroekonomsko tveganje

Spodbudna domača gospodarska aktivnost se je po solidni rasti v drugem četrtletju (0,9 %, medletno 8,2 %) nadaljevala tudi v tretjem, vendar so se obeti za drugo polovico leta z upadom gospodarskega razpoloženja precej poslabšali. Kazalnik gospodarske klime je julija upadel na najnižje vrednosti v zadnjem letu in pol ter znova prešel v negativno območje.

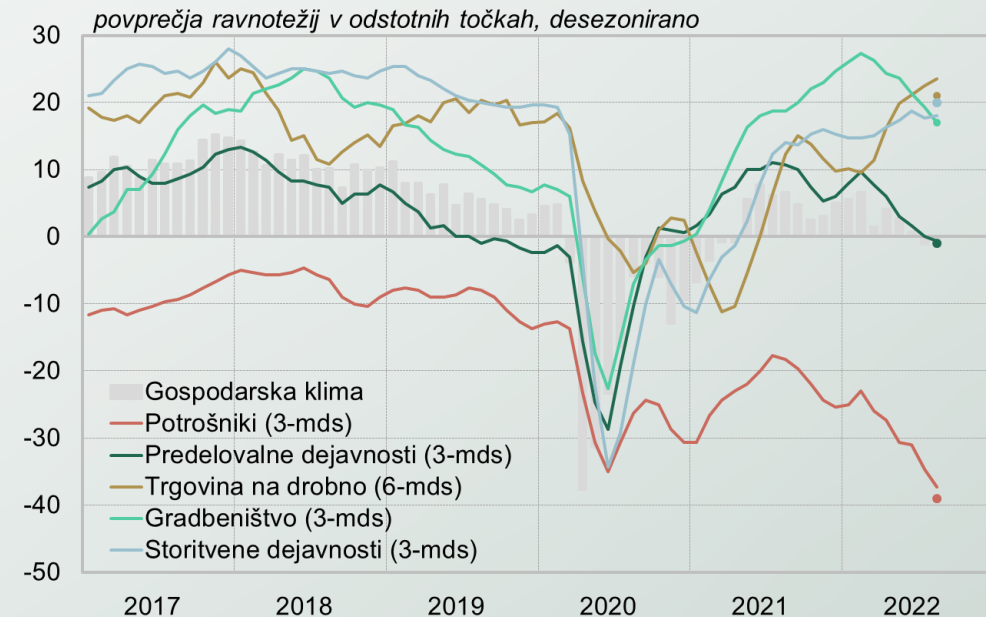
Makroekonomsko tveganje tako še vedno ocenjujemo kot povečano s tendenco nadaljnjega povečevanja, kar se lahko v prihodnjem obdobju prek številnih kanalov negativno odrazi na poslovanju bančnega sistema.

Rast BDP in prispevki k rasti BDP

Vir: SURS.

Kazalniki zaupanja in kazalnik gospodarske klime

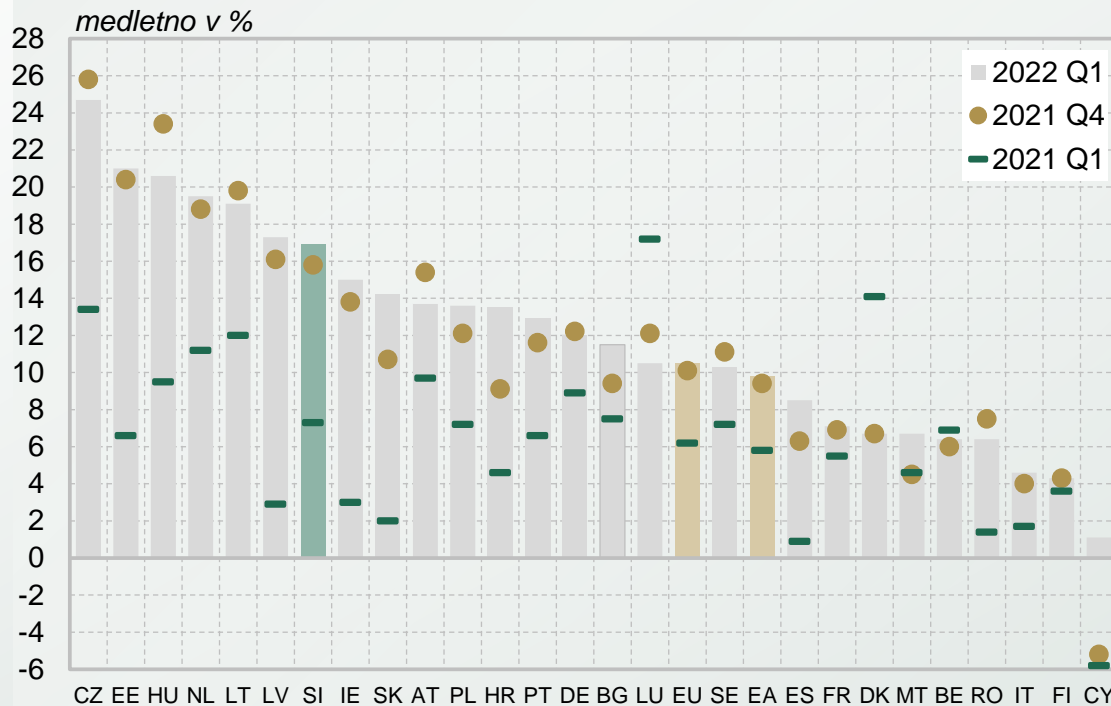
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga

Medletna rast cen stanovanjskih nepremičnin je bila v drugem četrtletju 2022 15,6-odstotna in je presegla povprečje stopenj rasti cen evrskega območja (9,8 %). Kazalniki precenjenosti nakazujejo, da so cene stanovanjskih nepremičnin precenjene.

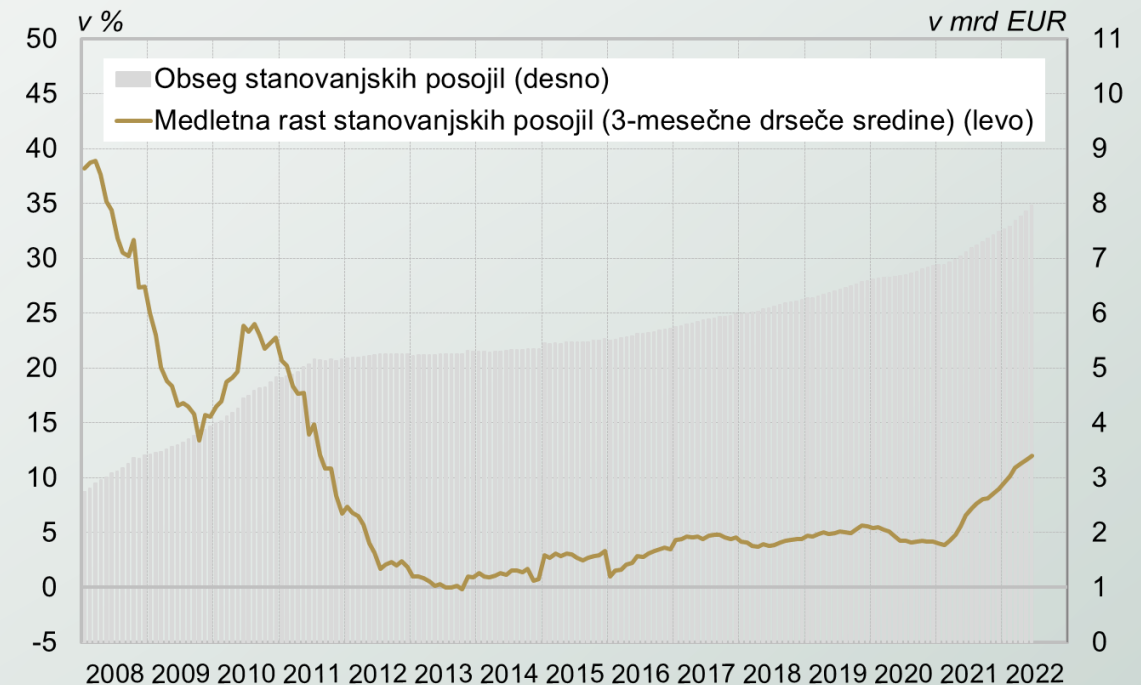
Rast stanovanjskih posojil gospodinjstvom se je v prvi polovici leta 2022 močno okrepila, povpraševanje po stanovanjskih posojilih pa naj bi se v tretjem četrtletju zmanjšalo. Sposobnost posojilojemalcev za servisiranje dolga lahko v prihodnje upade, saj se z naraščanjem cen življenjskih potrebščin na eni strani zmanjšuje razpoložljiv dohodek gospodinjstev, na drugi strani pa se zvišujejo obrestne mere in strošek financiranja dolga.

Medletna rast cen stanovanjskih nepremičnin v državah EU

Vir: SURS, ECB SDW.

Obseg in medletna rast stanovanjskih posojil

Vir: Banka Slovenije

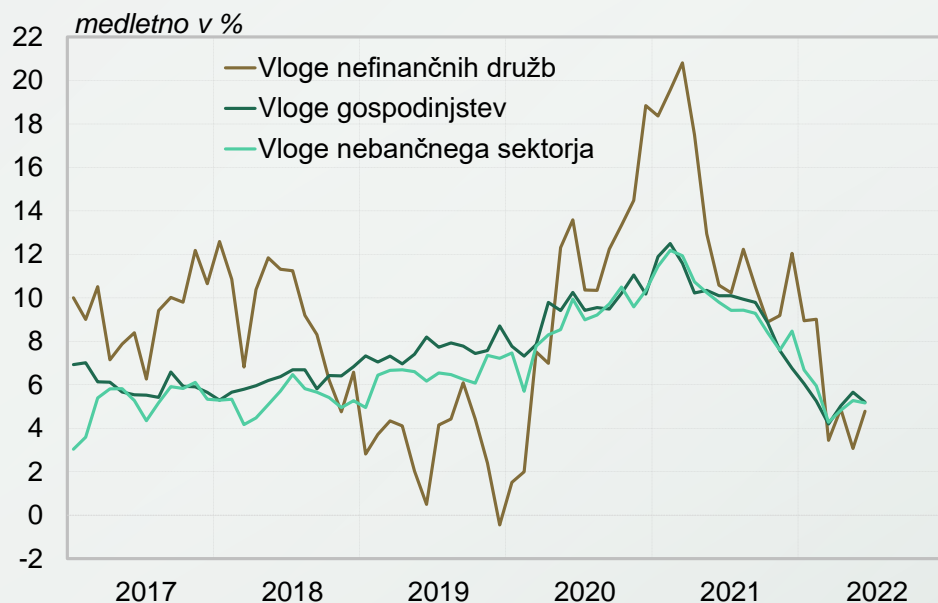
Tveganje financiranja

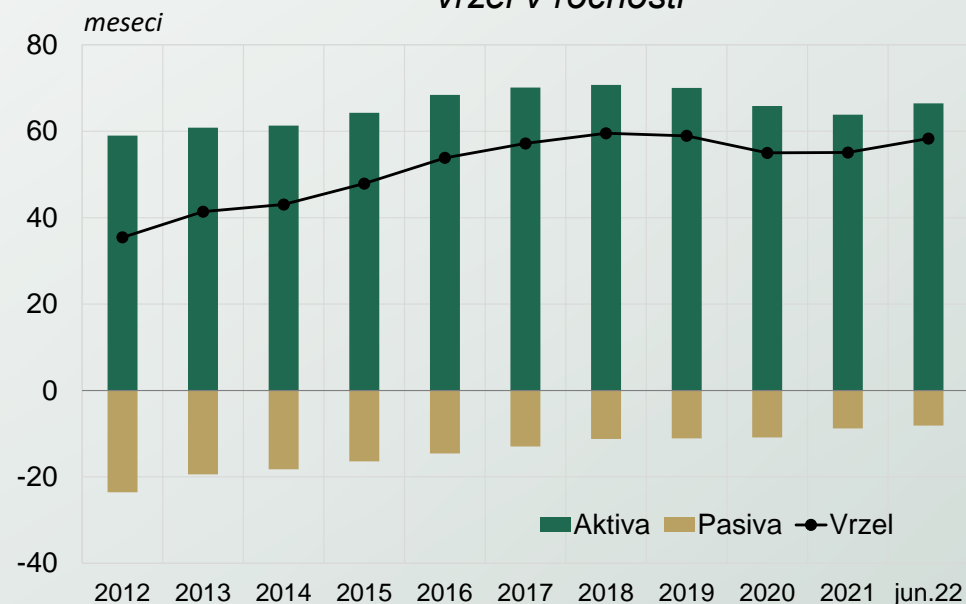
Kljub visoki inflaciji in kratkotrajnim težavam ene od slovenskih bank zaradi vojne v Ukrajini so vloge nebančnega sektorja v prvi polovici leta 2022 ostale stabilen vir financiranja bančnega sistema. Hitro zmanjševanje medletne rasti vlog se je v pomladnih mesecih ustavilo.

Z rastjo vlog na vpogled in ob hkratnem povečanju dolgoročnih posojil se je razmeroma velika vrzel v ročnosti med naložbami in obveznostmi še povečala, s tem pa tudi tveganje večje nestabilnosti financiranja bančnega sistema, ki izhaja iz te vrzeli, zato še naprej ocenjujemo tveganje financiranja kot zmerno.

Rast vlog po sektorjih

Tehtano povprečje ročnosti aktive in pasive ter vrzel v ročnosti

Vir: Banka Slovenije

Obrestno tveganje

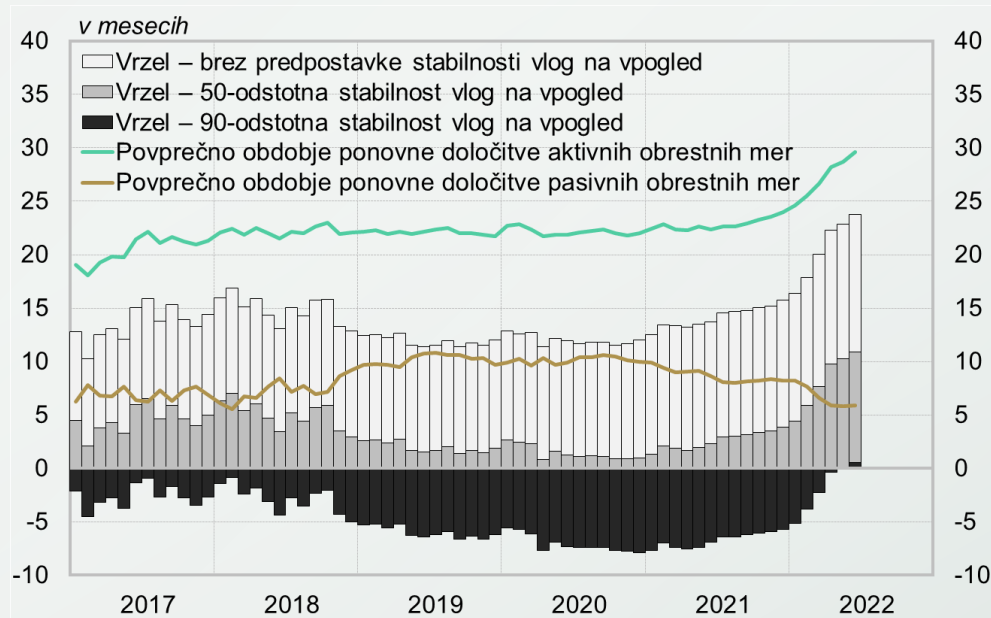

Banke so v prvi polovici leta 2022 med naložbami vidno povečale delež fiksno obrestovanih posojil, med obveznostmi pa delež vlog na vpogled.

Precej se je povečala razlika v povprečnem obdobju fiksacije obrestnih mer naložb v primerjavi z viri, s tem pa izpostavljenost bank obrestnemu tveganju, ki ga še naprej ocenjujemo kot povečano z naraščajočo tendenco.

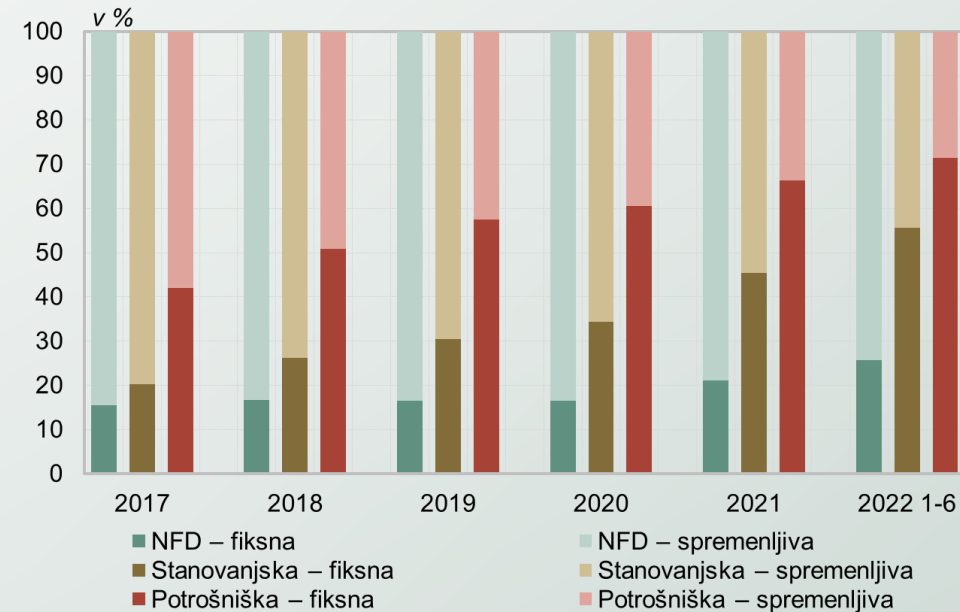
Obrestne mere za novoodobrena posojila nebančnemu sektorju so se letos začele zviševati z zgodovinsko najnižjih ravni.

Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer

Vir: Banka Slovenije

Struktura posojil po vrsti obrestovanja v stanjih

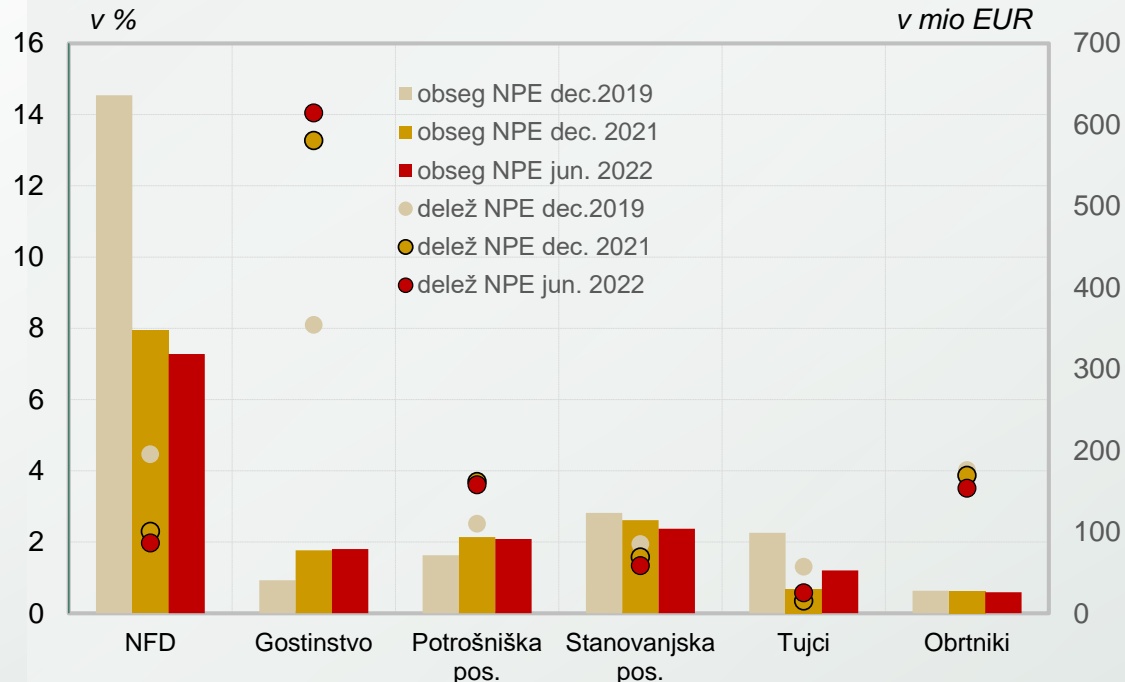
Kreditno tveganje

Zaradi poslabšanja v gospodarskem okolju in povečanih negotovosti zaradi vojne v Ukrajini ter možnih posledic za sposobnost odplačevanja dolgov komitentov v bankah je kreditno tveganje v bankah še naprej povečano. Dejavnik tveganja je tudi visok delež posojil NFD z variabilno obrestno mero.

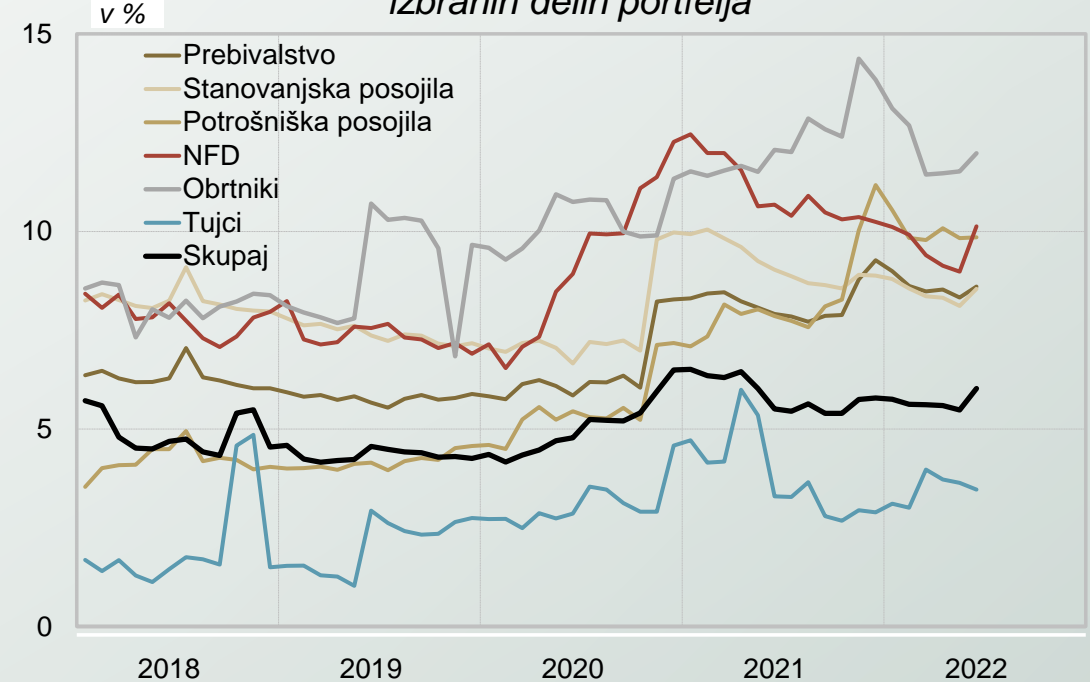
Kazalniki kakovosti portfelja se ohranjajo na ugodnih ravneh in še ne odražajo povečanega kreditnega tveganja: deleži NPE se znižujejo, in z izjemo gostinstva, ostajajo v območju nizkih vrednosti. Delež skupine s povečanim kreditnim tveganjem se v prvem polletju 2022 ponovno znižuje, medtem ko je v številnih državah EU že prisoten porast.

Obseg in delež NPE v izbranih delih portfelja

Vir: Banka Slovenije

Delež skupine s povečanim kreditnim tveganjem v izbranih delih portfelja

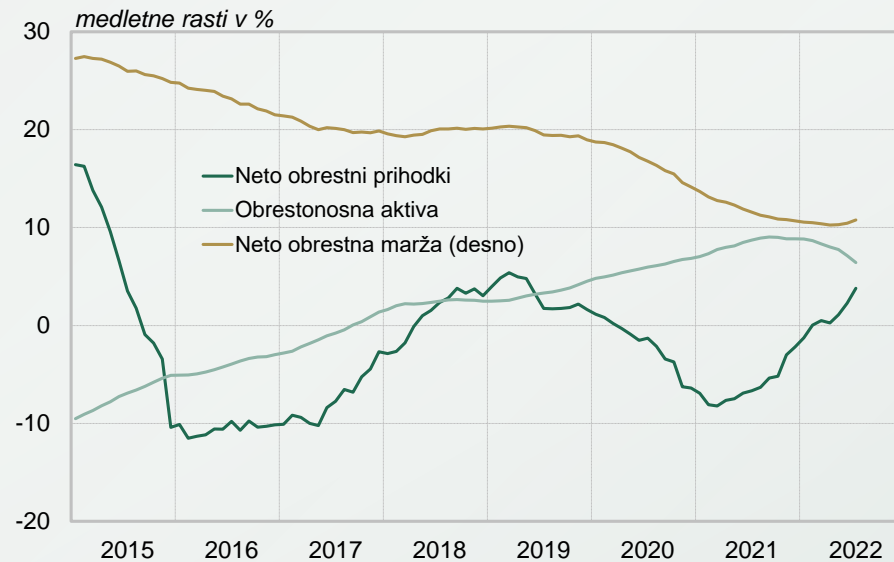

Dohodkovno tveganje

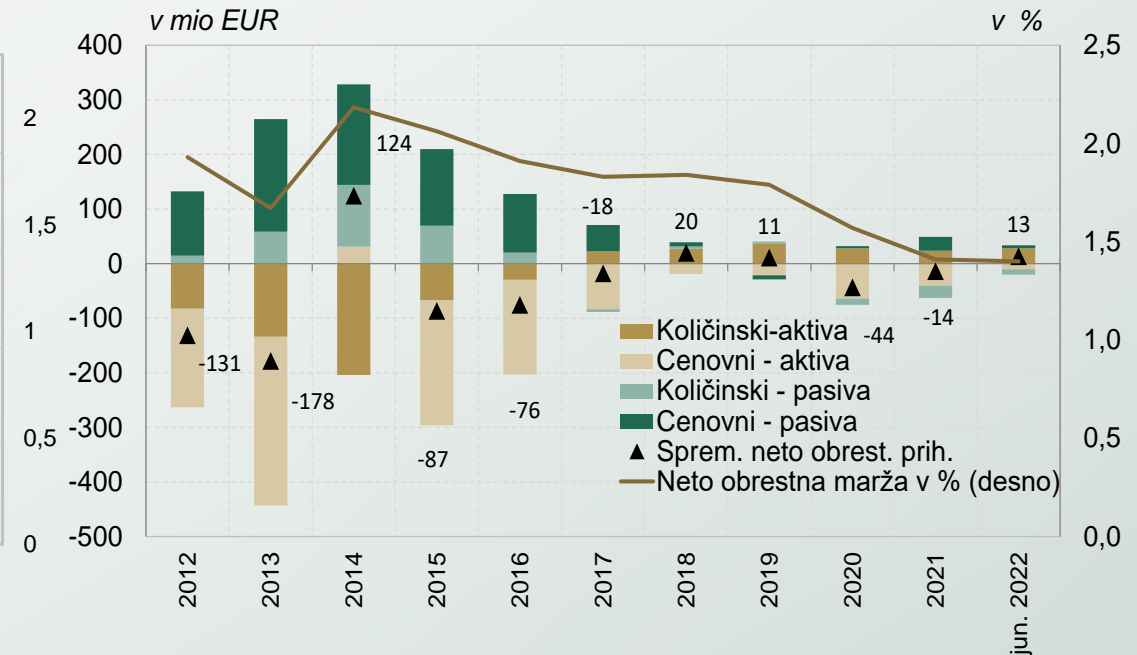

Banke letos povečujejo dohodek. Pozitivna rast neto obresti, ki se zvišuje (julija na 5,9 % medletno), in dobra rast neobrestnih prihodkov (15,3 %); med njimi neto opravnin (10,6 %). Zmerna rast operativnih stroškov (4,1 %). Povečanje neto dohodka za petino glede na lani v enakem obdobju (20,1 %). Po juniju so se gibanja še izboljšala. Pričakovano povečevanje neto obresti v 2. polovici leta.

Medletne rasti neto obresti, obrestonosne aktive in neto obrestna marža

Prispevki cenovnih in količinskih učinkov k spremembi neto obresti in neto obrestna marža.

Vir: Banka Slovenije

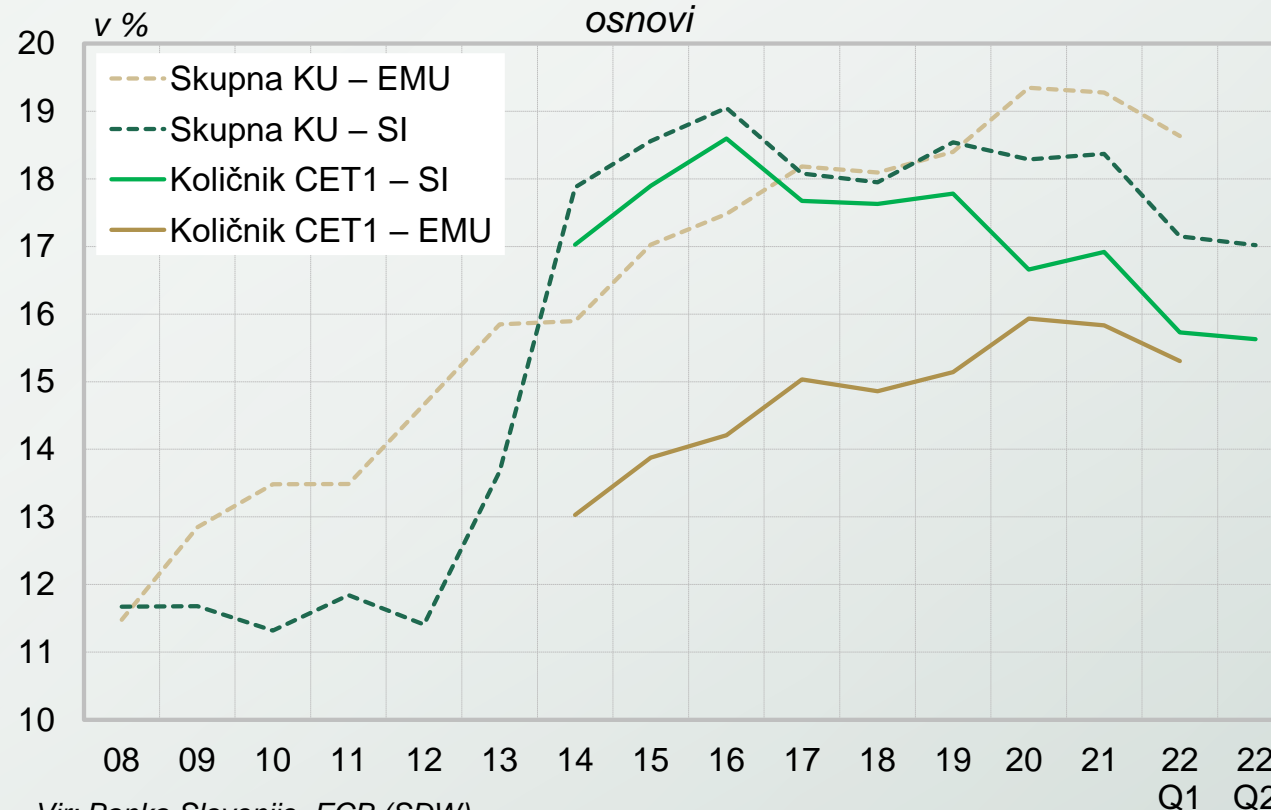
Solventnost in dobičkonosnost

Kapitalni položaj bančnega sistema je ostal soliden, kljub znižanju količnikov kapitalne ustreznosti, vendar pa se zaradi poslabšanja makroekonomskih razmer v prihodnje lahko poslabša.

Razlike v višini kapitalnih presežkov in s tem sposobnosti pokrivanja negativnih učinkov so med bankami še vedno precejšnje, zaradi tega in nastalih razmer bo dobro upravljanje kapitala ena od ključnih komponent stabilnosti kapitalne ustreznosti.

*Gibanje količnikov kapitalne ustreznosti v
primerjavi z evrskim območjem na konsolidirani
osnovi*

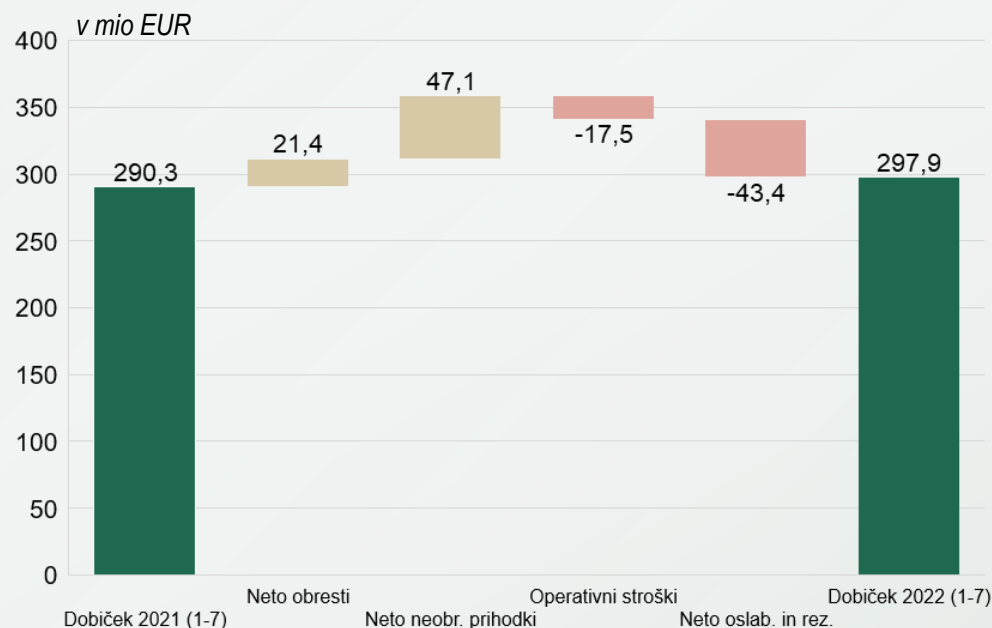
Vir: Banka Slovenije, ECB (SDW)

Solventnost in dobičkonosnost

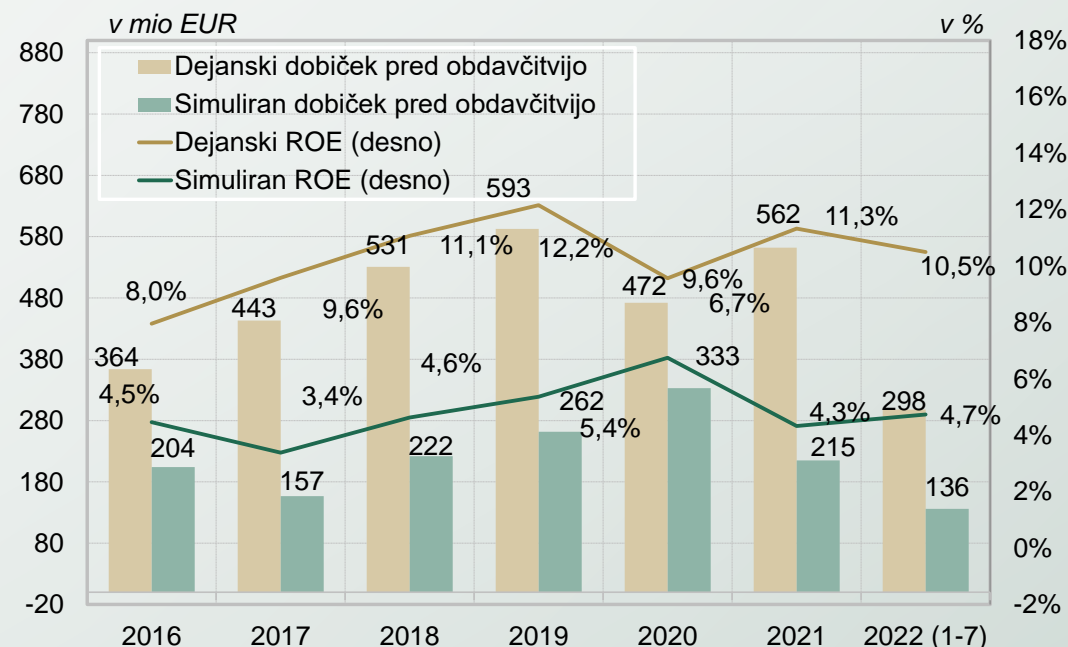
Povečanje dobička letos, ob povečanju iz (neto) dohodkovnega dela, je rezultat tudi nizkega oblikovanja neto oslabitev in rezervacij (lani neto sproščanje). Donosnost na kapital pred obdavčitvijo je letos znašala 10,5 % (v 1-7 2021: 10,4 %, v 2021: 11,3 %). Ob upoštevanju dolgoročnega povprečja neto oslabitev in rezervacij v bruto dohodku bi dosegala manj kot polovico dejanske.

Prispevki sprememb komponent k povečanju dobička pred obdavčitvijo; 2022 (1-7)/2021 (1-7)

Vir: Banka Slovenije

Primerjava dejanske in simulirane dobičkonosnosti bank ob upoštevanju dolgoročnega povprečja stroškov oslabitev in rezervacij v bruto dohodku v slovenskem bančnem sistemu

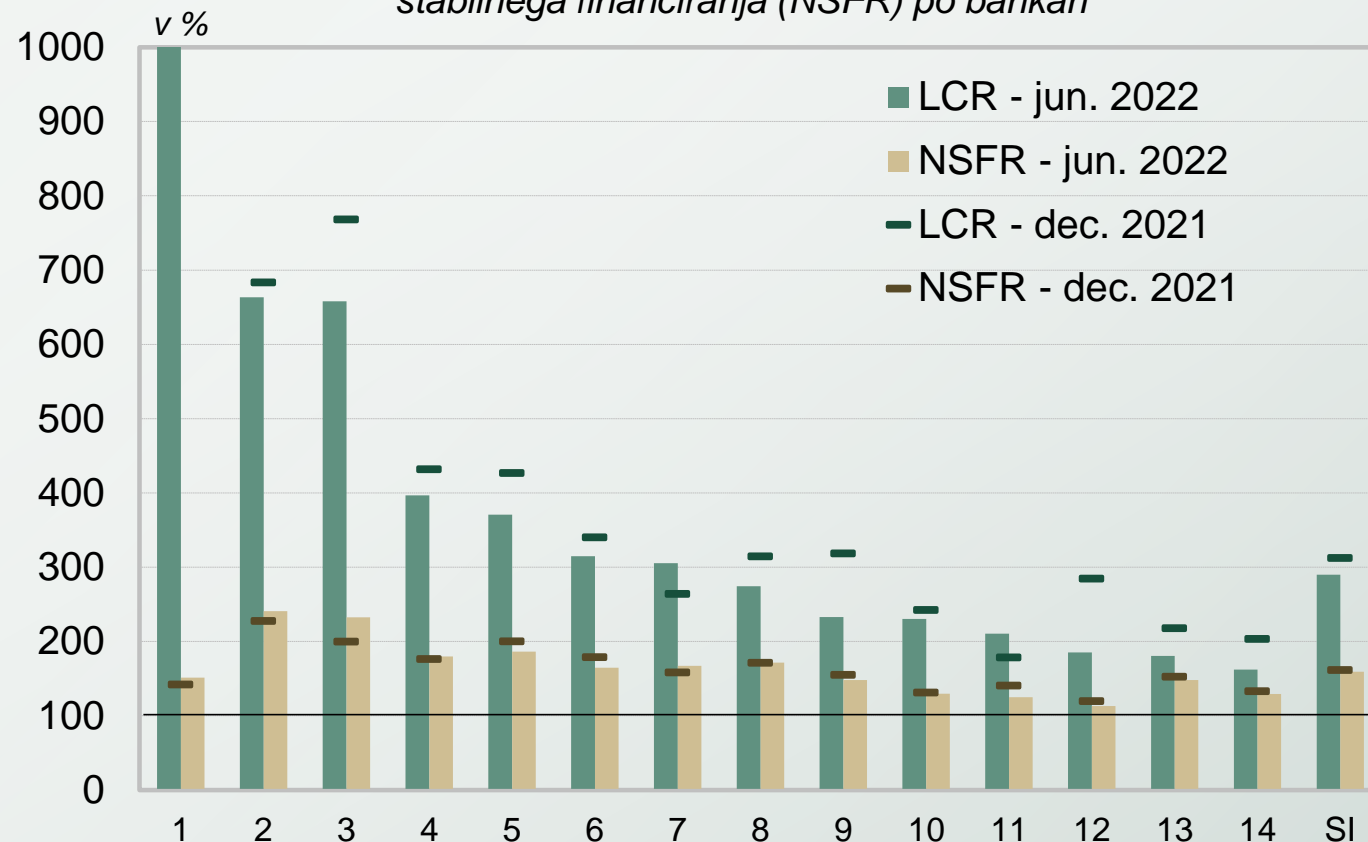
Opomba: Simulirane vrednosti dobička in ROE odražajo dolgoročno povprečje oslabitev in rezervacij v bruto dohodku. Pri tem se upošteva, da so banke med letoma 1996 in 2020 za oslabitve in rezervacije porabile 22,7 % bruto dohodka, pri čemer leta 2012, 2013 in 2014, ko so bili ti stroški izrazito nadpovprečni, niso zajeta. Enako velja za leta 2017, 2018 in 2019, ko so banke neto sproščale oslabitve in rezervacije. Leta 2020 so neto oslabitve in rezervacije predstavljale 12,5 % bruto dohodka.

Likvidnost

Odpornost bančnega sistema je v segmentu likvidnost ostala visoka kljub poslabšanju vrednosti posameznih kazalnikov likvidnosti. Ob tem opozarjamo, da so razlike med bankami še vedno precejšnje, zato je pozorno spremljanje konkurenčnih in aktualnih geopolitičnih razmer ter skrbno upravljanje z likvidnostjo zelo pomembno, zlasti pri bankah z nižjimi likvidnostnimi presežki.

Količnik likvidnostnega kritja (LCR) in količnik neto stabilnega financiranja (NSFR) po bankah

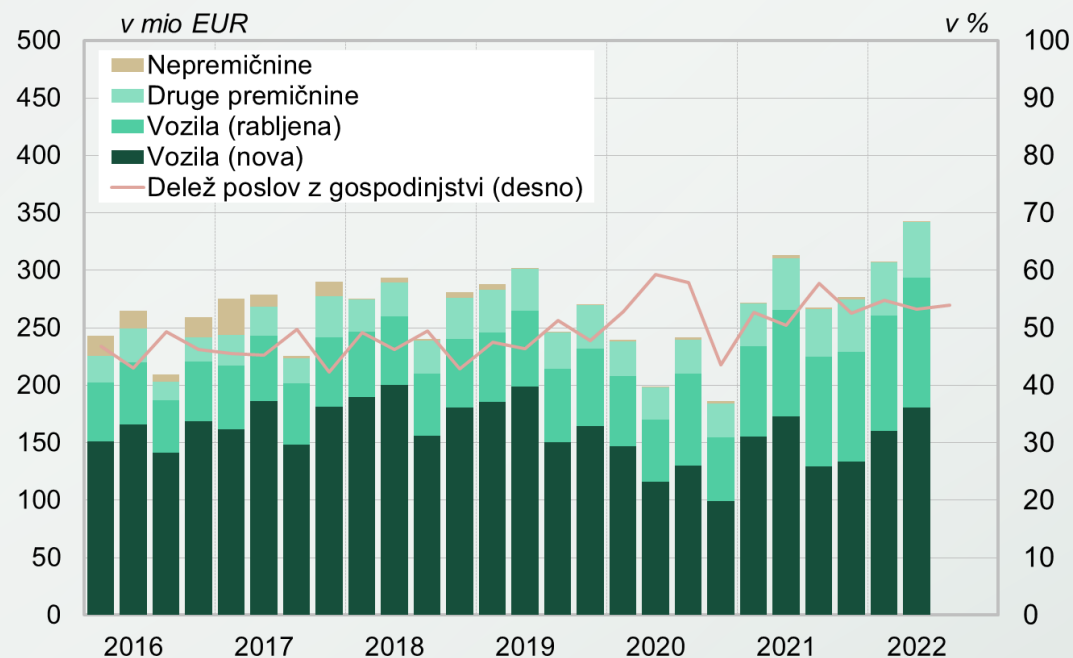
Vir: Banka Slovenije

Lizinške družbe

V prvi polovici leta 2022 so lizinške družbe medletno povečale celotni dobiček in okrepile poslovanje z gospodinjstvi. Rast novih poslov se je odrazila v povečanju bilančne vsote in znižanju nedonosnih terjatev.

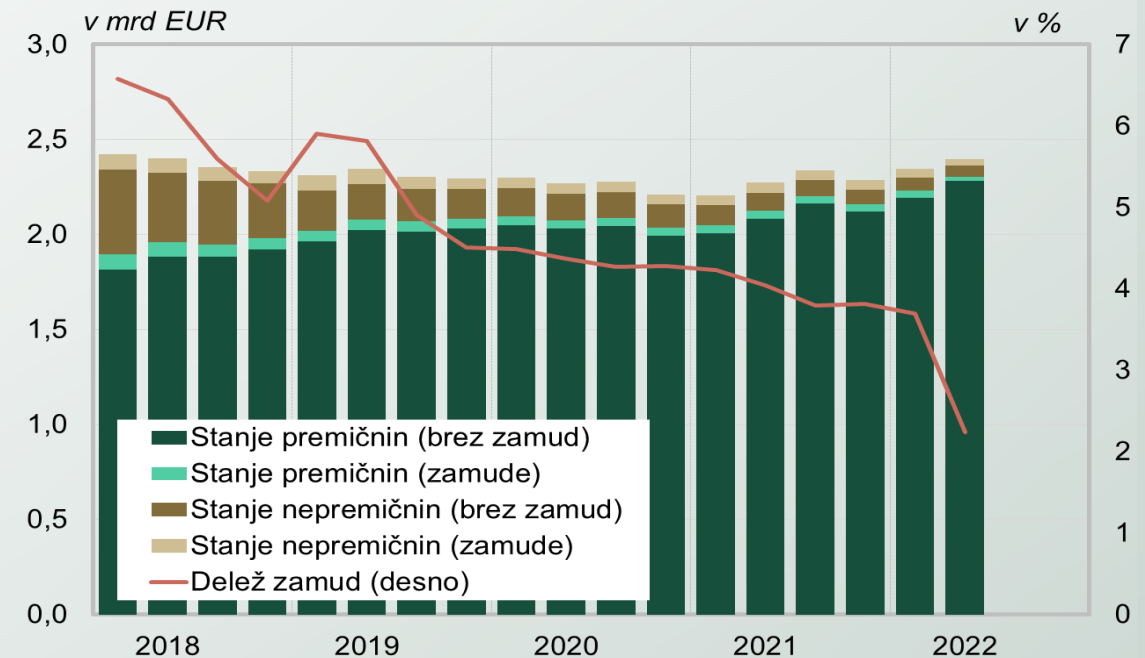
Tudi banke so v prvi polovici leta 2022 povečale financiranje podjetij in gospodinjstev s finančnim najemom. Stanje lizinških poslov pri bankah je v drugem četrtletju 2022 znašalo 550 mio EUR, kar predstavlja 9,3-odstotno rast v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

Novoodobreni lizinški posli

Vir: Banka Slovenije

Stanje lizinških poslov

Makrobonitetna politika

MAKROBONITETNI INSTRUMENT	LETO UVEDBE	VMESNI CILJ MAKROBONITETNE POLITIKE	VELJAVNOST	OPIS	OCENA DOSEGANJA CILJA
Makrobonitetne omejitve kreditiranja prebivalstva	2016*/2018** /2019*** /2020**** /2022*****	blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda	ni omejena	omejiti prekomerno rast potrošniških in stanovanjskih posojil in vzpostaviti minimalne kreditne standarde za nova posojila prebivalstvu	rast potrošniških posojil ni več ekscesna, izboljšali so se kreditni standardi pri odobranju potrošniških in
Proticiklični kapitalski blažilnik	2016	blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda	ni omejena	zaščititi bančni sistem pred morebitnimi izgubami, kadar bi te izvirale iz povečanja tveganj v sistemu zaradi čezmerne rasti kreditiranja, s čimer se neposredno povečuje odpornost bančnega sistema ter preprečuje čezmerno rast kreditiranja	vrednost blažilnika zaradi stanja kreditnega oziroma finančnega cikla ostaja enaka 0 %
Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB)	2016	omejitev sistemskega vpliva izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšal moralni hazard	ni omejena	povečati odpornost DSPB in posledično celotnega bančnega sistema	višja odpornost zaradi višje zahteve po CET 1, ki pa za banke trenutno ni omejujoča
Sektorska blažilnika sistemskih tveganj	2022*****	(a) blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda (b) omejitev koncentracije neposredne in posredne izpostavljenosti	ni omejena	upočasniti in omejiti dinamiko prekomerne rasti stanovanjskih posojil in povečati odpornost bančnega sistema ob povečevanju izpostavljenosti na definiranih segmentih kreditiranja	/

Opombe:

- Banka Slovenije je že leta 2016 uvedla priporočilo glede razmerja LTV in DSTI za stanovanjska posojila. Leta 2018 je bilo makrobonitetno priporočilo razširjeno na potrošniška posojila, za katera so poleg omejitev glede razmerja DSTI veljale tudi omejitve glede najvišje ročnosti. Leta 2019 sta DSTI in omejitev ročnosti postala zavezujoča. S 1. 7. 2022 veljajo dodatne spremembe obstoječega Sklepa o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja prebivalstva.
- ** Sektorski blažilnik sistemskih tveganj stopi v veljavo s 1. 1. 2023

Poročilo o finančni stabilnosti, oktober 2022

	Prikaz tveganj in odpornosti								Tendencia spremembe na lestvici
	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	
Sistemsko tveganje									
Makroekonomsko tveganje	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Obrestno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↑
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Tveganje, ki izhaja iz liziških družb	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	→
Odpornost na sistemska tveganja									
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Likvidnost bančnega sistema	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	↓
Barvna lestvica:									
Tveganje	<div>nizko</div>	<div>zmerno</div>	<div>povečano</div>	<div>visoko</div>					
Odpornost	<div>visoka</div>	<div>srednja</div>	<div>nizka</div>	<div>zelo nizka</div>					

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtertja vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem in je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti.